

PŘÍRODOPIS 6. ROČ. (KOL.)

TÉMA - DALŠÍ LISTNATÉ STROMY

Lípa srdčitá je mohutný, rozvětvený strom. Má srdčité listy. Její oboupohlavní květy jsou žluté. Krásně voní a jsou bohaté na nektar. Lípa je hmyzosnubná a patří mezi významné medonosné dřeviny. Pro svůj vzrůst je považována za okrasný strom, který se vysazuje jednotlivě. Usušené květy se používají k přípravě léčivého a chutného čaje. Lýko kmenů a větví je dobrým vazačským materiálem v zahradnictví. Dřevo je bělavé, měkké. Považuje se za nejlepší řezbářské dřevo. Velmi staré lípy jsou u nás chráněny. Lípa je od nepaměti pokládána za náš národní strom.

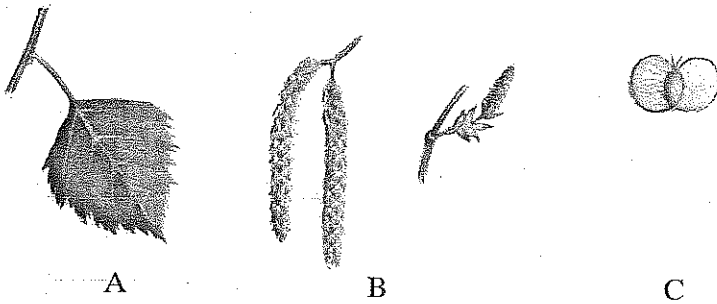
1. K ČEMU SE POUŽÍVÁ LIPOVÝ KVĚT?
2. JAK SE VYUŽÍVÁ LIPOVÉ DŘEVO?

Javor mléčný je vysoký košatý strom s podélně rozbrázděnou kůrou. Při poranění vylučuje bělavou mléčnou šťávu. Listy jsou laločnaté, v zářezech zaokrouhlené. Květy jsou zelenožluté a vytvářejí květenství – chocholík. Jsou oboupohlavní, opylovány hmyzem. Javory, tak jako lípy, patří k medonosným dřevinám. Javor klen má na rozdíl od javoru mléčného zářezy na listech ostře špičaté. Dřevo javoru je měkké. Používá se v kolářství, stolařství, řezbářství a též k výrobě hudebních nástrojů.

TOPOLY jsou mohutné stromy, které se vyznačují rychlým růstem. Květy tvoří jehnědy. Rozvíjejí se v březnu před rašením listů. Topoly jsou větrosnubné. Plod je dvouchlopňová tobolka s drobnými bíle chlupatými semeny. Je mnoho druhů topolů, např. topol osika, topol bílý, topol černý a topol vlašský.

Topoly se nehodí do lesních porostů, ale vysazují se podél cest, potoků a zemědělských objektů. U nás se pěstuje hlavně topol vlašský se štíhlou jehlancovitou korunou. Dřevo topolů je měkké a lehké. Používá se k výrobě zápalek, tužek, překlízek a celulózy.

Bříza bradavičnatá (bělokorá) (obr. 48) je strom až 30 m vysoký s bílou kůrou, odlupující se v příčných pruzích. U starších stromů je kůra tmavošedá až černá, rozpraskaná. Koruna břízy

1. JAKÉ VLASTNOSTI MÁ BŘEZOVÉ DŘEVO?
2. CO SE Z NĚJ VYRÁBÍ?
3. JAKÉ VLASTNOSTI MÁ JASANOVÉ DŘEVO?

je řídká s tenkými převislými větvemi. Samčí jehnědy jsou válcovité, převislé, samičí vzpřímené. Plody jsou okřídlené nažky. Bříza má velké nároky na světlo a proto se vyskytuje v řídkých porostech.

Březové dřevo je středně tvrdé, pevné, špatně štípatelné. Je málo trvanlivé. Používá se ho v kolářství (oje, loukotě), řezbářství, bednářství a nábytkářství. Pruty slouží k výrobě košťat. Míza vytékající z poraněných březových kmenů se používá k léčebným a kosmetickým účelům. Listy se používají k výrobě léčivých čajů.

Jasan ztepilý je statný strom, který vytváří rozložitou korunu. Má lichozpeřené listy, složené z 11 lístků. Plody jsou nažky s jednostrannými křídélky. Dozrávají v září až říjnu, ale zůstávají viset ve svazcích na stromě až do příštího jara. Dřevo jasanu patří k nejcennějším. Je tvrdé, těžké, pružné a ohebné. Používá se pro výrobu sportovního nářadí, lyží, parket a hudebních nástrojů.

4. CO SE Z JASANOVÉHO DŘEVA VYRÁBÍ?

ODPOVĚDI NAPIŠ DO REŠITU!